

CSONGRÁDI LAP

VEGYES TARTALMU KÖZLÖNY.

<p>Szerkesztőség: Fűtér 27. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők. Megjelen minden vasárnap reggel. Kéziratok nem adatnak vissza</p>	<p>Előfizetési díj: Egész évre 4 frt. Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt. Hirdetéseket a kiadónival mérsékelt árjegyzék szerint számít. Egyes szám ára 8 kr.</p>	<p>Kiadóhivatal: Weisz Márk könyvkereskedése, hová az előfizetési- és hirdetési díjak küldendők. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttér petit sora 30 kr.</p>
---	--	--

Önfejüek.

A magyar gazdálkodó egyik jellemvonása az önfejűség. És ennek az önfejűségnek már számtalanszor megadta az árát. Ha egyszer elhatározta magát valamire ami kárára van, hát hiába minden kézzelfogható érvelés, arról lebeszélni nem lehet. Ép így van az újításokkal is. Hiába akarják rábeszélni, nem ér semmit; hajthatatlan marad, nem hiszi, hogy az helyes, hogy az hasznos.

Igen hosszú idő, majdnem évtizedek kellettek hozzá, még belátta, hogy a cséplőgépekkel való nyomtatás többet ér, mint a lóval való gázoltatás. Egyszóval, a gazdasági gépeknek évtizedeken keresztül ellensége volt mindaddig, még a régi rendszernek kárát nem vallotta.

De, hát a mű-malmokat mily hosszú ideig nem akarta igénybe venni.

A vízi malmokról sehogy sem akart leszokni. Pedig mennyi kellemtelensége volt. Meddig kellett a t. molnár uraknak a Tisza-partról bekibabálni, még az rászánta magát nagy duzzogva, hogy kivezett az örtenivalóért. Midőn hetek múlva kész volt a t. molnár az örlessel, akkor meg

csak a zsák fenekére tett liszt, a többi a molnár feneketlen zsákjába vándorolt.

Hát a távirónak, vagy a vasutnak nem volt-e el ensége? Hiszen itt-ott, valóságos zendülések voltak a vasutépítés miatt. Egy némely vidéken, még máig is „ördög szekeré”-nek csufolják a vonatot; valósággal bűnnek tartják a vonaton való utazást.

Ilyen körlmények között, bizony oriási nehézségekbe ütközik nálunk a civilizáció terjesztése, a kultura meghonosítása: ez az oka annak, hogy Nyugat-Európa kulturája, csak lassan ver nálunk gyökeret.

Mit szóljunk a közegészségügyi rendszabályok életbeléptetéséről. Milyen oriási nehézséggel jár, megértetni a néppel, hogy az a saját érdekében töltténik. Mennyi piszkot, mennyi szidalmazást kell kiállni annak a tisztviselőnek, a ki felsőbb meghagyás folytán végrehajtja a közegészségügyi rendeleteket. Hiszen láthattuk, csak pár évvel ezelőtt, midőn kolera járvány ellen kellett erőlyesen védekezni, mi mindennel nem gyanusították az orvosokat. Hogy szldták és átkozták az előljárást azért: mert

az egészségügyi óvintézkedéseket szigoruan végrehajtotta.

Bizony sajnós dolog az, midőn a néppel a XIX. század végén nem lehet megértetni, hogy azok a rendszabályok érdekükben hozatnak, azok az intézkedések arra valók, hogy életüket és vagyonukat biztosítsák.

Azt hisszük, hogy az önfejűségnek soha érzékenyebben nem adta meg az árát a magyar gazdálkodó, különösen a szőlőbirtokosok, mint az idén Kétségtelen, hogy évek hosszú során a szájába fog maradni az ize, önfejű makaességüknek. Ha kárörvendők volnánk, hát éppen nekünk, mint egy elégtétel lenne a szőlők pusztulása. Mert hiszen éppen mi voltunk azok, a kik már 6 év óta cikkezünk a permetezés mellett. Azt gondolták azok a t. szőlőbirtokosok, hogy mi talán fizetve vagyunk azért, hogy annyira hajtottuk a permetezést. Voltak olyanok is, a kik talán azt hiték, hogy kárukat keressük, felakarjuk őket ültetni; azt akarjuk, hogy az összes szőlők kipusztuljonak.

Most már láthatják, hogy amit megmondottunk bekövetkezett. A peranospora oly nagy mértékben lépett fel, hogy még szabályos permetezés-

TÁRCZA.

A szegény Mátyás.*

— Életkép a börtönből —

Miért nevezem szegénynek? Mikor anyagiilag nem volt az, mert hiszen az első gazdák egyike volt falujában — neki voltak a legszebb lovai, tehenei, s a dohánybeváltó hivatalhoz is ő adta be a legtöbb és legpirosabb dohányt, melynek árából adója levonása után is maradt annyi, hogy félre is tehetett belőle.

Meg azután szép, jó családja is volt, életrevaló, gondos, takarékos, felesége, egy szép serdülő fia és viruló menyecske leánya; s Mátyás még alig volt 40 éves, már is unokát ringatott térdein.

Megvolt egész boldogsága, jóléte és becsülete, néhány év múlva bíró is lehetett volna falujában, mely állás egyike a nép szeretete és bizodalmanak, — midőn egy váratlan szerencsétlenség mindent megsemmisített; házi boldogságot, meglegedést és becsületet, s ezek nélkül mit ér már most a gazdaság is!?

Mutatvány Tóth Mór kir. ügyész „A jó madarak” című munkájából, mely e napokban jelenik meg Szódi S kiadásában Karcagon. Ára a tíz és fél ivre terjedő műnek igen csinos kiállításban 2 korona.

Volt ugyanis Mátyásnak egy házsártos sógora, ki a feleségének vette el a testvérét, ki szinte jómódu ember volt, hanem jobban szerette a Söntés melletti lócsát az ivóban, mint az otthoni patkát a bubos mellett.

Ezen rossz szokása miatt Jóska sógorának igen sok kellemtelensége volt feleségével, ki őt rendetlen álete miatt igen sokszor pironogatta, mire Jóska sógor rendszeren dühös lett és a feleségét gyakran meg is ütlegelte, ki túrta, amíg túrhette az ütlegelést, de végre rendszeren megszabadt előle és testvérehez menekült, ki a szomszédban lakó szegény Mátyás felesége volt.

Egy farsangi este Jóska sógor szokása szerint ismét részegen jött haza a falu kocsimájából és szokás szerint ismét összeperelt a feleségével, s midőn az nem szünt meg vele nyelvelni, ütözköz után nyúlt és a sarokban álló fejszét kapta fel, mire a menyecske látva a veszedelmet, kiugrott az udvarra s áttörve magát a liceum kerítésén, Istenre kérte nényét, hogy rejtse el férje bosszúja elől, mert az agyon akarja őt ütni.

A jó testvér a padlásra küldötte fel üldözött nővérét és hogy az ott még nagyobb biztonságban érezhesse magát, még a padlásra járó létrát is elvette helyéről és szivdobogva várta a bekövetkezendő eseményt.

Pedig ha tudta volna szegény jó Borcsa,

mi fog mindjárt következni, nem csak dobogott volna a szive, hanem még meg is repedt volna.

Alig hogy elbujtatta az üldözött aszszonyt, alig hogy az betudta magát ázni a kukoricaszár alá, már ütötték a kaput, már dörömbölt Jóska sógor a fejszével a kis ajtón, szidva és káromkodva embert s világot, s halállal fenyegetve elszökött feleségét.

Mátyás nem tudott az egész dologról semmit, ő éppen az istállóban almozott a jószág alá, mikor a kaputüteket meghallotta s még a vasvillát is kezben felejtette, úgy mert ki a nagy lármára, s látta az udvaron állani reszkető feleségét s hallotta az égtelen káromkodást és fenyegetést az utcáról.

„Be ne ereszd kedves párom, megöli Apollót, igérd meg, hogy be nem eresztéd.”

„Ne fejl feleség, nem jön az ide ma, holnap pedig majd csenedesebb lesz, csak te eredj be a házba, nem neked való azt a csunya beszédet hallani.”

Borcsa engedett ura parancsának és bement, Mátyás pedig egyenesen a kisajtóhoz lépett, mely belülről be volt reteszelve.

„Ki az, mit akar? — kérdezé csenedesen a kívülről dörömbözőt.

„No, csak hogy itt vgy, te házasságrontó nyavalyás, hiszen veled is lesz mindjárt számolni való, csak gyere ki”,

sel is, alig lehet utját állni. A kik pedig nem permeteztek, hát úgy tönkre ment, de még ezután annyira tönkre fog menni a szőlőjük, hogy évek kel- lenek hozzá, míg helyrehozhatják.

Midőn 6 évvel ezelőtt, először ösmertettük ezt a szőlőbetegséget; midőn azt irtuk, hogy ez a betegség magától sohasem fog elmúlni, midőn kijelentettük, hogy ha nem permetez- nek, nem csak a termés fog tönkre menni: hanem a tőkék is kipusztulnak, hát még az intelligens szőlőbirtokosok között is akadt akár hány, a ki figyel- meztetésünkön mosolygott. A nép pe- dig a szó-szoros értelmében kineve- vett. Első évben, alig volt 2-3 szőlő- birtokos, a ki kijelentésünknek hitelt adott. Ugy annyira, hogy Csemegi Antal uron és Söhlya bácsin kívül, senkit sem voltunk képesek kapaczi- tálni.

Későbbben már igen sokan belát- ták, hogy a peranospora ellen csak permetezéssel lehet sikeresen véde- kezni; azonban, a szőlőbirtokosok zöme évről-évre tönkre hagyta menni szőlőit, de a permetezésről hálani sem akart. Azt mondták, hogy majd elmúlik az a baj, csak esős idők jár- janak. Ezekkel szemben hasztalan álli- tottuk, hogy az esetben, ha esős idők lesznek, még nagyobb mértékben fog fejlődni a peranospora, nem lehetett őket kapaczitálni.

A múlt év meglehetősen nedves volt és ennek következtében, a pera- nospora oly roppant mértékben lépett fel, hogy a különben nagy termést tökéletesen tönkre tette, amennyiben a szőlőlevelek lehullottak és a szőlő meg nem érhetvén, a bor használha- tatlanná vált.

Tény az, hogy a tavalyi éven igen sokan okultak és belátták, hogy a nedves időjárás valóban előmoz- dítja a peranospora fejlődését; ennek következtében az idén, már több mint

50% a a birtokosoknak permetezett. Mindezek a daczára, a szőlőbirtokosok 40-42 százalékát még ma sem lehe- tett kapaczitálni a permetezésre. Ugy látszik, hogy ezek inkább kihagyják pusztulni a szőlőiket, minthogy per- metezzenek.

Az itt elmondottakból követke- zik, hogy azok, a kik az idén nem permeteztek, nem azért nem perme- tezték, mintha a permetezés szüksé- gességét be nem látnák, hanem tisz- tára makaességből, önfejűségből.

Mindazonáltal megvagyunk győ- ződve, hogy jövőre $\frac{9}{10}$ -ed része azok- nak, a kik az idén nem permeteztek, permetezni fognak. Különösen, ha egy-két hét múlva tapasztalni fogják, hogy szőlőikről a levél annyira lehul- lott, hogy a vesszők csupaszon me- redednek az ég felé. De még inkább akkor, ha látni és tapasztalni fogják, hogy savanyu, minden szesztartalmat nélkülöző boraikat nem értékesíthetik.

Mi, annak idejében örömmel üd- vözlöttük a községi közgyűlés azon határozatát, midőn a kötelező perme- tezésre szabályrendeletet alkotott. De azt hisszük, hogy a szabályrendelet foganatosítása teljesen feleslegessé fog válni; mert alig fog találkozni az összes szőlőbirtokosok között egy- kettő, a ki a permetezést igénybe nem veszi. Eppen azért, a néhány ön- fejű, makaes polgár megrendszabá- lyozása miatt fölösleges lélekvesze- delmet idézni elő. Ha ez az egy-két önfejű nem akarja beismerni azt, hogy a községi közgyűlés által hozott szabályrendelet a saját javukra szol- gál, hát hagyják őket a saját fejük után menni. Teljesen felesleges az ilyen fajta polgárokkal erőszakosan jót tenni.

Majd be adják ezek a dereku- kat, csak bízzák az időre, meg a pe- ranosporára.

Tanügy.

Polgári fuiskolánk értesítője 1896-97. tanévről.

Minden évben lesem, várom ezt az ér- tesítőt és ha megje'len, el is olvasom elejétől végig. Pedig, higyjék meg, némelyek fogal- mai szerint talán engem nem is érdekel. És még is oly mohón, szeretettel forgatom a lapját, mint a t. cz. érdekelt szülők közül senkisé. Miért? Azért, mert ez az értesítő szent bibliája, igazmondója annak a temp- lomnak, melyet Csongrádváros áldozatkész közönsége emelt a tudomány csarnokának, hogy fiait abban oktathassa, nevelhesse. És mint a lelkiismeretes gazda kimutatja ebben a polgári iskola tanári kara, élén Farkas Béla igazgatóval, hogy miként munkálkod- tak és milyen eredményeket értek el. S ha itt ott vannak is hibák polgári iskolánk szervezetében, azt az intéző körök, mond- juk, nem elég figyelemmel kísérése okozta. De nézzük az értesítő beltartalmát...

Az első cikk: „A szocializmus és az iskola.“ Szerzője Drexler Antal. A köny- nyed, élvezhető irányban irt dolgozat már tárgyánál fogva is érdekes. Először, mert aktuális, másodsor, hogy az iskolával s ennek kapcsán az életnek való neveléssel foglalkozik. Cikkiró a történelem fonalán haladva a jelen állapotokig, sikeresen oldja meg tárgyát, mikor a szociális eszmék tova terjedésének megakadályozására az iskolát hívja segélyül, a hol a hivatása magaslátán álló tanító egész nemzedeket a vallásos érzület ápolásával, tehet hasznos polgárává a társadalomnak. Kár, hogy cikkében ilyen idézet is fordul elő, mint: „Az asszony a szerető választásában ép oly szabad, mint a férfi.“ Ezt a gyermek meg nem érti, vagy félre érti és a szülő meg nem magyaráz- hatja, mert elfoglalja a napi munka, a gond. Egyébként a tanügygyel e behatóan foglal- kozó cikket ajánlom a tanító-emberek szi- ves figyelmébe.

A tanév 1896. év szeptember elsején vette kezdetét és 1897. június második fe-

„Ejnye Jóska sógor, de mérges vagy, csak nem haragszol talán rám, hogy még engem is fenyegetsz?“

„Gyere hát ki, ha van „mersz“ benned. te ravaszabb a rókanál, gyávább a nyulnál. te anyámasszony katonája“.

Mátyás erős, izmos bátor ember volt, termete majdnem egy öl magas, széles a-un- kabiró vállakkal, erős edzett karokkal, ki csak mosolygott Jóska sógor fenyegetésén, aki alig ért neki a vállá közepéig.

Hanem már akkor' mi or közöttük a szöváltás megkezdődött, egy csoport kíváncsi ember gyűlt a ház elébe, nem azért, hogy a veszedelmet csitítsa, hanem, hogy a vesze- kedés végét megtudja és gyönyörködjek a mások kárhuzatán.

Mert minek avatkozzék a másdolgába, arra való az előjáróság az előjáróság pedig sohasem ér a helyszínére annak idején, ha- nem rendese akkor, midőn már megvan a veszedelem.

Most hangok hallatszottak már a tömeg- ből, „nem mer kijönni, nem mer kijönni, fél Jóskától, anyámasszony katonája“.

Mátyás restellte nagyon, hogy őt gyáva embernek tartják, pirult a tömeg röhögésén és tartott attól, hogy rajta szárad a bolondul ráadott csufnév, s örök gyalázként fogja azt hordani fia, unokája és minden maradéka,

mint az már elég gyalázatos szokás a mi magyar népünknel.

Megígérte ugyan feleségének, hogy nem eresztí be a dühöngő embert, de azt nem ígérte meg, hogy ki ne menjen elébe az utcára, pedig bár ne tette volna, bár inkább száradt volna a csuf név rajta és maradékain mind- örökre.

De hát ki tudja a jövődöt előre Iste- tenen kívül?

Mátyás is szép lassan eltolva a reteszt, kinyitotta a kis ajtót és kilépve a küszöbre szembe találta magát sógorával, ki az italtól feldühödve, mint a veszett állat állott a tö- meg előtt éktelen karomkodással ajkain és egy sulyos fejszével kezében.

„Vége életednek, ha be nem eresztesz“, ordított sógorára, „te gyalázatos házasságrontó, állj félre előlem, mert különben meg halsz“.

„Már pedig nem halok sógor, pedig félre sem állok, míg nem tudom, mi a szá- nádkod“, felelt Matyás nyugodtan.

„Nem parancsolsz te nekem, szabad va- gyok a feleségemmel, ura vagyok neki, bírāja vagyok neki, itélek felette életre-halálra s ma még meghal valaki“.

„Legyen eszed Jóska sógor és ne csi- nálj veszedelmet“. — csitítá Matyás a feldü- hődött embert, „menj haza békével és mikorra kialuszd magad, a feleséged is otthon lesz“.

De a részegségtől vadállattá ajjasodott ember Matyás csitító szavait gyávaságnak vette s felháborítva a háta mögött csoporto- sult tömeg egyes felkiáltásaitól, még indula- tosabban erőszakolta a bemenetelt s fejszéjét feje felett megforgatva, vérbe forgó szemek- kel rohant a kis ajtó fölé, hol Matyás állott a kezében felejtett vasvillával.

„Ne gyere közelebb, be ne lépjél por- támon, mert életteddel játszol“, — inté Má- tyás a feléje rohanó részeg embert komo- y, fenyegető hangon; de az, mint a hegyről le- rohanó kő, nem látva semmit, nem hallgatva semmire, rohant egyenesen Matyásnak s egy sulyos vágást mért annak fejére, mi ha meg- éri, vállig hasította volna alá fejét, de Matyás idejében beljebb ugrott portájára, s így s su- lyos fejsze éle csakis az ajtófélfát érte meg, lehásva abból egy jókora darabot.

Persze, hogy ha a nézők jóra való, ér- telmes emberek, kötelességüket értő polgárok lettek volna, régen megakadályozhatták és még kezdetén elfojthatták volna a veszedel- met, mert hiszen világosan látták, hogy egy részeg ember, kezében éles fejszével, más por- táját támadta meg minden igaz ok nélkül s nekik egyszerűen a részeg embert lefegyve- rezni és a község házához kísérniök lett volna kötelességük, ezt azonban nemhogy elmu- lasztották hanem még egyes felkiáltásaikkal

lében ért véget. Beiratkozott az I. osztályba 68, II. ba 35, III. ba 36, a IV. be 15 rendes és 1 magán tanuló. Összesen 152. Ezek közül azonban sokat vissza kellett utasítani, mert az iskolások nem volt hajlandó járni az osztályt felállítani. Adatok a polgári iskola történetéhez ezimű rovatából megtudjuk még azt, hogy a magyar nyelvtornatanítói állás ez ideig sínes betöltve. Ezen tárgyak a tanerők között osztattak fel. Régi igazság: „Ki mit tanult, ahhoz ért”. Az illető tanerők a rájuk rótt feladatnak nem felelhetek meg oly mérvben, mint azt az arra képesített egyén elvégezte volna. Más-különbén meg, a szétforgácsolt erő nem hathat úgy, a miként ha összpontosítva van. Ha ezen állás betöltve lesz, nem lesz panasz az előkészület hiányára. A polgári iskola is az államosítás küszöbén áll, mely ha megvalósul, maga dicséri majd a képviselőtestület helyes intézkedését.

Az egyes osztályokban számszerint megbukott: az I. osztályban 27, a II. ban 9, a III. ban 13, a IV. ben 2. Ezek közül többen a javító vizsgálatra utasítottak.

A tornaverseny ez év június hó 27-én csekély érdeklődés mellett tartatott. A tervszerűleg beosztott és ügyesen megoldott versenynek több szemlélője is akadhatott volna, ha nem is a szülők, de az intelligens publikum köréből. A versenyen többen díjakat és elismerő oklevelet nyertek.

Hogy Siha Ferencz ur miért maradt ki az iskolaszéki tagok sorából, nem tudjuk.

„Jutalmazások” rovat alatt Dr. Váli Géza szabadkai ügyvéd ur nevét találjuk, a ki e célra 5 frtot adományozott. (Hiába, Csongrádon nem akad Maczénás! Szerk.) És Lampel Róbert fővárosi könyvkereskedő küldött több ajándék könyvet.

Évközben több kötet könyv és folyóirat szereztetett be, valamint Felber Lajos és István ajándékaiból a muzeum is gyarapodott.

A jövő tanév 1897. szeptember elsejével veszi kezdetét.

Az értesítő külső kiállítása is — csinos.

Iskolai értesítő.

A Szeged sz. kir. város köztörvényhatósága által fentartott községi felsőbb leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyam az 1897—98. iskolai évben szeptember hó 1-én fog megnyitni.

A női kereskedelmi tanfolyam feladata: nőknek alsóbb fokú kereskedelmi foglalkozásokra való előkészítése és célja az, hogy a nőket olyan kereskedelmi ismeretek és ügyességek birtokába juttassa, a melyek segítségével mint levelezők, könyvvivők, pénztárnoknők stb. üzletekben alkalmazhatók legyenek, vagy mint önálló üzletvezetők, ha az üzleti költségek szerényebb mértéke folytán kereskedői segítségnyújtást nem alkalmazhatnak, szükség esetén a könyvvezetőt a könyvek és levelezés viteleiben szakértelemmel helyettesíthessék.

A tanítás ideje tíz hónap: szeptember 1-től június 30-ig.

A felvételi feltételei: A női kereskedelmi tanfolyamba oly leány növendékek és nők vétetnek fel, kik polgári, vagy felsőbb leányiskola 4 osztályát, vagy a felső népiskolát legalább elégséges eredménnyel végezték.

Felvehetők továbbá olyan leányok és nők is, a kik felvételi vizsgálaton igazolják, hogy van kellő előképzettségük a tanfolyam sikeres elvégzéséhez.

E vizsgálat tárgyai:

1. A magyar nyelvtan és magyar fogalmazás; ez utóbbi tantárgyból annyi kívánatik, a mennyi a polgári vagy felsőbb leányiskola III.—IV. osztályában megszereshető.

2. Számtan. Teljes jártasság a négy alapműveletben egész és törtszámokkal, a hármas szabályhoz tartozó feladatok megfejtése, és a lányszabály.

3. Földrajz; különösen Európa, Ázsia és Amerika földrajza.

A felvételi vizsgálatért az összes tárgyakból 5 forint díj fizetendő.

A beiratások és felvételi vizsgálatok szeptember hó 1—4. napjain a községi felsőbb leányiskola igazgatóságánál történnek, de már az iskolai szünet alatt, július és augusztus hónapban is, elő lehet jegyeztetni a tanfolyamba belépni kívánó tanulókat.

A növendékek fejenként 50 frt tandíjat fizetnek, mely két egyenlő részben, vagy havi részletekben is lefizethető. Azon esetben azonban, ha annyi tanuló jelenkezik felvételre, amennyi tandíjaival teljesen fedezni fogja a tanfolyam fentartásai költségeit, úgy

szegedi illetőségű szegénysorsu, de kiváló szorgalmu és előmenetelű növendékek kivételesen tandíjmentességben részesíttetnek.

Egyebekre nézve az érdeklődőknek a községi felsőbb leányiskola igazgatósága bővebb felvilágosítást ad.

Szegeden, 1897. június 30-án,

Czimer Károly,

a községi felsőbb leányiskola és női kereskedelmi tanfolyam igazgatója.

UJDONSÁGOK.

— A vármegyei műútépítés ügyében ismét előbbre vagyunk egy lépéssel. A 600000 frtos építési kölcsön tárgyában ugyanis most küldik fel a vármegyétől a kölcsönkötvényt a miniszteriumhoz jóváhagyás végett. Ennek megtörténtével aztán a kötvény a kölcsöntadó bankhoz kerül, hol a kölcsön erejéig folyó számlát nyitnak a vármegyének. Előre láthatóan a jövő évre már nagy erővel fognak hozzá a műútépítéshez és mielőbb be is fejezik azt.

— Gazdasági egyesületünk a szakvizsgákon. A gondos, figyelmes vezetés mellett s hogy hivatása terén ennek folytán tényleges eredményeket, sikereket képes felmutatni kezdik fent, az illetékes körben is figyelemre méltatni a csongrádmegyei gazdasági egyesületet. Így legújabbán is a földművelésügyi miniszter arra hívta fel az egyesületet, hogy a kecskeméti és adai földművesiskolák évről-évre vizsgáihoz a maga részéről 1—1 vizsgáló biztost küldjön ki elnöke, alelnökei vagy titkára személyében, — államköltségen, akinek aztán kötelessége lesz, a vizsgákon szerzett tapasztalatáról a miniszterhez felterjesztést intézni. Mondanunk sem kell, hogy gazdasági egyesületünk kész örömmel felelt meg a miniszter felhívásának és a f. hó 19-én tartott választmányi üléséből a kecskeméti földművesiskola évről-évre vizsgájához a maga részéről Csúcs Antal elnököt küldte ki biztosul. Ellenben az adai iskolához biztost nem küldhettek, mert ott a vizsga már a f. hó 19-én volt és erreigy a miniszter leirata elkészve érkezett.

— Eljegyzés. Nagy Sándor vármegyei aljegyző f. hó 18-án tartotta eljegyzését Bolyó Blanka kisasszonnyal. Bolyó Kálmán szentesi kir. közjegyző szeretetreméltó szép leányával.

szarvat is adtak a magánkülvilági állapotban levő embernek, s a megtámadott szegény Mátyás higgadságát is gyávaságra magyarázták már akkor, midőn az a kapuját kinyitni vonakodott. Most pedig, midőn a sógora által reá irányzott ütés elől, melyet ha ki nem kerül, életét ontotta volna ki, — udvarára visszautasított — futásnak tekintve helyeslően rohögtek fel s ez által míg egyrésztől vérszemet adva a megtámadóknak, a megtámadott egyénben keltették fel az ellenállás határozottságát.

Igy történt azután, hogy midőn Jóska sógor a védtelenül maradt nyitva levő kapu ajtón visszavonuló sógora után az udvarba benyomult s annak feje felé ismét egy súlyos vágást mért, megmozdult Mátyás kezében a vasvilla, a mivel míg egyrésztől felfogta a reá irányzott ütést, a méltatlanság és igazságérzete által felháborítva vissza vágott és a veszedelem véget ért. Jóska sógor ott feküdt végig nyújtózva, mozdulatlanul, tehetetlenül Mátyás udvarán, a vasvilla vasazott vége épen halántékát érte s ezen ütés épen elégséges volt arra, hogy az italtól és méregtől feldühödött embert örökre csendes emberré tegye.

„Megölte, meggyilkolta sógorát! — Gyilkos! Gyilkos! erőszakos gyilkos!” hangzott az udvarra tóduló kíváncsi emberek ajkairól, kik körülállva a holttestet, dühös tag-

jártatás közt fenyegetőleg néztek a szegény Mátyásra.

Az pedig állott, mint egy kőbálvány megdermedve az ijátságtól, nem látva, nem hallva semmit, mint a tompa zugást és sógora elterült holttestét, kinek nyitott, üvegesedett szemei merően reá függesztve voltak, míg nyitott ajkán lassu cseppekben szivárgott alá a vér az udvart elborító tiszta fehér hóra,

Egy vérfolt a tiszta fehér havon és egy pár megüvegesedett nyitva levő szem, ezek voltak Mátyás előtt, s ő nem látott mást semmit, nem látta a házból kirohanó feleségét, ki remegő sikoltással borult vállára, nem látta a holttestre boruló sógoronőjét, ki szivrepesztő jajhangokban öntötte ki fájdalmát, nem látta az ellenzúgó tömeg haragos arczát, ő nem látott mást, mint a néhány csepp vért a havon s a nyitva maradt reá meredő két szemet, csak állott, állott némán és mereven, rá nézve ekkor meg volt halva a világ.

Végre megérkezett az előjáróság; — az öreg bíró, a felvégi, a falusi rendőr az alvégi koresmából, a törvénybíró a szomszéd-ból, végre a kis bíró a faluházától, ekkor jöttek ezek, mikor már nem rájok, hanem csak a papra és temetésre lett volna szükség.

Hogy volt, mint volt ki tette, ki kezdte? a kérdezősködésnek vége hossza nem volt, s az eredmény végtére is az lett, hogy Mátyást

elvezették a falu börtönébe, a holttestet pedig elszállították saját házába, s nagy bölcsen kisütötték bírák uraimék, hogy gyilkosság történt és Mátyás meggyilkolta saját sógorát.

Másnap reggel már megérkezett a vizsgálóbíró egész kíséretével, doktor, sebész, a vizsgálóbíró inoka, összesen négyen voltak ezek az urak, kiknek oly szomorú kötelesség jutott osztályrészül, hogy csak bünt, szerencsétlenséget vizsgálják, hogy csak fájdalmat, szenvedést és siralmat okoznak embertársaiknak, azért, hogy az igazság kiderítve legyen.

És volt a faluban nagy sürgés, forgás, egyik része ott ácsorgott a halottas ház ablakai alatt, lesve a boncolásra, más része a faluházánál levő börtön ablakai alatt ólalkodott, hogy a szegény Mátyást, kit különben is jól ismert, megláthassa. Kíváncsi lévén mindenik, minő ember, ha gyilkos. Részvét, szájalom azonban hiányzott e kíváncsiak szívéből.

Estve felé pedig, mikor a meghaltat a temetőbe kikísérték, Mátyást is akkor vitték ki a faluból, egyenesen a megyeházánál levő központi börtönbe, a híres három kereszt alá.

„Három kereszt alá”, így hívják a megyei székházánál levő központi börtönt azon három keresztől, mely köből kifaragva a rostályos ajtó felett felnyúlik és a kinszenvedés kálváriáját ábrázolja.

(Vége köv.)

— **Halálozások.** Ismét gyászol a Fekete család. Egy év alatt azt lehet mondani, az egész család kipusztult. Most a családfő: Fekete Sámuel hunyt el hirtelen 75 éves korában. Temetése a f. hó 22 én ment végbe nagy részvét mellett. — **Régner János** köztisztviselőben álló öreg izraelitát is a f. hó 23-án tették örök nyugalomra. Béke hamvaikra!

— **Agyon csapta a villám.** A f. hó 21-iki égiháboru, vesztit okozta Kakucska Mária férj: Tósmagi Istvánnak. Az illető a VIII-ik tized 164 sz. alatt lakott. Mint beszéltek, a roppant vihar láttára a konyhaajtóba lépett és ott keresztet vetett magára. Abban a pillanatban érte a villám, mely jobb vállán sujtotta. Természetes, hogy azonnal szörnyet halt.

— **Helyreigazítás.** Lapunk m. számában azt írtuk, hogy a multkori tűzvészkor, Eke Sándor és István háza gyuladt ki, még pedig olyképen, hogy az illetők gyermekei játékból gyújtották fel az épületet. Eke István személyesen járt szerkesztőségünkönél és kijelentette, hogy a tűz Blázsik János házában ütött ki és gyermekek a Blázsik János gyermekei voltak. Tehát Eke Sándor és Eke István közös háza le sem égett.

— **Eljegyzés.** Máchlup János ur kárpitos a napokban váltott jegyet id. Reisz Jakab ur kedves leányával, Rózsával.

— **Bájtál.** Atkari Mari egy üveg barna folyadékot adott át a rendőrségnek, azt állítja, hogy a folyadékot 2 frtért vette Barna Emittől, ki azt állította, hogy aki abból az italból iszik, örökké szeretni fogja. A Bájtál, tulajdonkében Tóth György mézszárosnak volt szánva, azt akarták nejétől elhódítani. Különben miad a két asszonyt, a bájtállal együtt, át adták a bünyenyítő kir. járásbírósnak.

— **Menyő a konyhában.** Ugyancsak a f. hó 21-iki vihar alkalmával, a szeszélyes villám Sövényházy Antal polgári iskolai tanár ur lakását is felkereste. Hol a nyitott konyhaajtón keresztül a takaréktűzhelybe ütött. De ijedségen kívül egyéb bajt nem okozott.

— **A multkori lapunkba** becsuszott sajtóhiba igazításul közöljük, hogy az 1875. évi VII t. cz. értelme szerint a földadó nem 1894., hanem 1884. évtől kezdődőleg lett az egész országra terjedőleg 50 évi időtartamra megállapítva.

— **Szűnő és keletkező jóságveszedelem.** Mindszenten a sertésvész Szeged külterületén pedig a ragadós száj- és körömfájás veszedelme. — a rendőrségünkhöz érkezett hivatalos jelentések szerint — megszűnt és az említett község és külterület határát a hatósági zár alól feloldották. Ellenben Sövényházaán meg most lépett fel a sertésvész és szigorú zár alá vették a község határát.

Irodalom.

Néplap. Egy ügyesen szerkesztett gazdasági heti közlöny egyik számát kaptuk, mely daczára négy évi fennállásáal, nálunk még eddig ismeretlen volt. Pedig ez a lap megérdemli, hogy a napi lapot nem olvasó szegényebb gazdák között is elterjedjen. Cikkei a nép nyelvén vannak írva, hogy azt bárki könnyen megérthet s belőle okulhat. Különösen a szociális izgatók áldatlan működését világítja meg élethűen. Melegen ajánljuk tehát ezen lapot a földmivelő nép figyelmébe, mely o'csőségánál fogva is számot tarthat a pártotásra. Ára egész évre 1 frt 50 kr. Kiadóhivatala: Budapest, IV. Egyetem utca 4. sz.

A magyar bazar július 16 ik száma a gazdag divatrészen kívül színes divatkép és érdekes szépirodalmi mellékletet hoz, melyen a következő cikkek találhatók:

Nőemancipáció, írta La France — Hangelat, írta E. Salburg grófné. — A nők munkaköre. — Fővárosi nász. — A nagyvilágból stb. — A boríték tartalma: A párisi nő toilette titkai, írta Vicomtesse de Zézay. — Kertészet. A kerti munka júliusban. Kodolányi Antaltól. A bazsalikon, írta kunst János. — Egészségi tanácsapó — Vegyesek. Fördői hírek. — Hasznos tudnivalók. — Apórások stb A magyar bazar havonként négyszer jelenik meg: Előfizetés ára 2 frt negyedévenként.

Az Erdélyi Kárpát-Egyesület kiadásában Kolozsvárt most jelent meg és ott kapható: Székelyföld. Írta: Hankó Vilmos dr. 115 szebbnél szebb eredeti képvel, melyet rajzolták: Garó Lajos, Huszka József és Tull Ödön.

A munka azt a földet ismerteti, mely egyesíti magában minden ország táj- és természeti szépségeit, melyek közül egyik másik valóságos Isten csodája, csoda mint tünemény, csoda mint látvány.

A pazar kiállítású diszmunka diszkótesben 5 frt, füzve 3 frt 50 kr.

Rendkívül érdekes, vonzó munka ea, melyet a hazai sajtó a legelismertöbben méltatott. Különösen az ifjuság merithet belőle hasznos ismereteket.

A király és királyné Ő felségeik, valamint a főherczegek e gyönyörű munkát magán könyvtáraik részére elfogadták.

CSONGRÁDI ÉRTÉKESÍTÉS

Elhagyatva.

Dagadt a keblem, munkáért
Hevült a vérem,
Hívem erős reménynyel azt,
Hogy ezélem érem.
Feszült vitorlával repült,
Siklott a gályám
Az élet tengerén és már
Elértem pályám.

De haj! révbe nem juthatott
Megrongált hajóm,
A szüzföldhöz nem ért más
El csak sohajom.
A tenger bész hullámi közt
Egyedül állok:
A ködös határon tova
Tűnnek az álmok...

S. M.

Vasuti menetrend.

Csongrád—Félegyháza—Szeged.

Csongrádról indul 9 ó. 20 p. d. e. 1 ó 55 p. d. u.
Félegyházára érkezik 10 ó. 20 p. d. e. 2 ó. 50 p. d. u.
Félegyházáról ind. 12 ó. 19 p. d. u. 4 ó. 48 p. d. u.
Szegedre érkezik 1 ó. 47 p. d. u. 5 ó. 49 p. d. u.

Szeged—Félegyháza—Csongrád.

Szegedről indul 10 ó. 01 p. d. e. 2 ó. 31 p. d. u.
Félegyházára érkezik 11 ó. 04 p. d. e. 4 ó. 3 p. d. u.
Félegyházáról ind. 12 ó. 25 p. d. u. 5 ó. 10 p. d. u.
Csongrádra érkezik 1 ó. 25 p. d. u. 6 ó. 10 p. este.

Szolnok—Budapest.

Szolnokról indul 11 óra 24 p. délelőtt 4 óra 55 p. délután, 2 óra 30 p. éjjel, 5 óra 23 p. reggel.
Budapestre érkezik 1 óra 50 p. délután, 8 óra 15 p. este 5 óra 50 p. reggel és 7 óra 25 p. reggel.

Budapest—Szolnok.

Budapestről indul 8 óra 25 p. reggel 2 óra 10 p. délután, 7 óra 10 p. este és 9 óra 15 p. este.
Szolnokra érkezik 11 óra 24 p. délelőtt, 4 óra 07 p. délután 10 óra 16 p. éj. és 11 óra 12 p. éjjel.

Félegyháza—Budapest.

Félegyházáról indul 11 ó. 6 p. d. e. 4 ó. 13 p. d. u.
Budapestre érkezik 1 ó. 25 p. d. u. 8 ó. 25 p. este.

Budapest—Félegyháza.

Budapestről indul 8 óra 30 perc reggel, 2 óra 25 perc délután 4 óra 25 perc délután
Félegyházára érkezik 12 óra 11 perc délután, 4 óra 47 perc délután 7 óra 57 perc este.

Gőzhajózás a Tiszán.

Vegyes szolgáltatásban péntek kivételével.

Csongrád és Szeged között.

Csongrád	indul 5 óra 00 perc reggel,
Szentes	" 5 óra 35 perc "
Csany	" 6 óra 20 perc "
Mindszent*	" 6 óra 45 perc "
Agyó*	" 8 óra 10 perc "
Szeged	érk. 9 óra 00 perc "

Csongrád és Szolnok között.

Szeged	indul 2 óra 30 perc délután,
Agyó*	" 3 óra 40 perc "
Mindszent*	" 5 óra 40 perc "
Csany	" 6 óra 10 perc este,
Szentes	" 7 óra 10 perc "
Csongrád	érk. 7 óra 45 perc "

Szolnok és Csongrád között.

Szolnok	ind. 1 óra 30 p. d. u.
T.-Várkony	" 2 óra 20 p. "
T.-Vezeny*	" 2 óra 40 p. "
T.-Füdvár	" 3 óra 05 p. "
Ó. és Uj-Kécske**	" 4 óra 10 p. "
Tiszakürt-Inoka***	" 5 óra 00 p. "
T. Ugh	" 5 óra 20 p. "
Csongrád	érk. 6 óra 40 p. este

Szeged és Csongrád között.

Csongrád	ind. 4 óra 15 p. reg.
T. Ugh	" 5 óra 45 p. "
Tiszakürt Inoka***	" 6 óra 20 p. "
Ó. és Uj-Kécske**	" 7 óra 10 p. "
T.-Füdvár	" 7 óra 45 p. "
T.-Vezeny*	" 8 óra 45 p. "
T.-Várkony	" 9 óra 05 p. "
Szolnok	érk. 10 óra 00 p. d. e.

*Ludik-állomás

**A gőzösök Uj-Kécskén kötnek ki.

***A gőzösök T.-Kürtön kötnek ki

Felölös szerkesztő: **Héder János.**

Kiadólaptulajdonos: **Weisz Márk.**

Attila permetező gép.

Az „**Attila**“ permetező mindazon bajokat, melyek a szőlősgazdát eléggé bosszantják, elhárítja és pedig az által, hogy a szélkazánt egy csavarintás által a puttonyból kivehetjük, mi által az egész szerkezet **már kezünkben van.** Ugy a puttony, mint a szerkezet tisztán tartható és a legegyszerűbb munkás szétbontja és összerakja. Soha sem pusztulhat, soha gépész kezébe adni nem kell; **mindenki maga bánhat vele.** A szórója is páratlan jól szór, **valóságos ködöt csinál!**

Ára 18 forint.

Szigeti Sándor

Kecskemét. 52-6

Ugyanitt kitűnő

biciklik 130 forintért.

